

Консультація для батьків на тему: «Роль батьків у вихованні дитини»

Не всі сім'ї повного мірою реалізують усі можливості впливу на дитину. Причини можуть бути різні: одні сім'ї не хочуть виховувати дитину, інші - не вміють цього робити, є й такі, що розуміють, для чого це потрібно робити, однак не роблять. В усіх випадках сім'ї потрібна кваліфікована допомога дошкільного закладу. Нині необхідність дошкільного виховання не викликає жодних сумнівів. Упродовж останніх років до дошкільних закладів висунуто високі вимоги.

Багато років поспіль наша держава всіляко підкреслювала соціальну функцію дошкільного виховання - звільнення жінки-матері для участі в суспільному виробництві.

При оцінюванні роботи дошкільного закладу як важливий показник фігурують відомості про захворювання дітей, кількість пропущених ними днів (отже, вимушеної непрацездатності матері).

Зростання впливу освіти, що спостерігається в багатьох країнах світу, зокрема й у нашій країні, змінило ставлення до дитячих садків. На перше місце виходять педагогічні функції дошкільного закладу: як виховують, чого навчають, наскільки успішно готують до школи.

Щоб ефективно виконувати педагогічні функції, дошкільний заклад має переглянути зміст і поліпшити якість освітньої роботи з дітьми, посилити вплив на кожну дитину. Це зумовлює потребу дошкільного закладу вбачати в сім'ї союзника, однодумця щодо виховання дитини.

Слід зауважити, що педагоги дошкільних закладів не завжди усвідомлюють можливість і необхідність співробітництва з сім'єю. Молоді спеціалісти нерідко вважають, що їх навчили, як розуміти дитину, як її вчити, виховувати і недооцінюють ролі батьків, що не важливо, коли батьки виховують не зовсім правильно і бачать дитину набагато менше часу, ніж вихователь у садочку.

Часто так і батьки думають, що знають свою дитину краще, ніж інші, розуміють її, а отже, і виховують самі, а в дитячому садку дитина ціла і неушкоджена, під наглядом дорослого, і цього досить.

Таким чином, є дві сили, дуже близькі дитині дошкільного віку - батьки й педагоги, які намагаються виховувати автономно, незалежно одна від одної, що не сприяє ефективному вихованню.

У вихованні маленької дитини є чимало заходів, метою яких є формування позитивних звичок, навичок поведінки, раціональних способів діяльності. Усе це можливо, якщо дорослі домовлятимуться про єдність вимог, спільність методів впливу та способів навчання в дитячому садку й родинному колі.

Слід також урахувати, для вирішення яких завдань виховання може бути сильнішим дитячий садок чи сім'я, і відповідно, який тягар має взяти на себе інша сторона. Наприклад, в емоційному, статевому вихованні, у залученні дитини до спорту можливості сім'ї значно більші, ніж можливості дитячого садка. Однак дитячий садок кваліфіковано здійснює навчання, забезпечує розвиток творчих здібностей тощо.

Отже, в основу взаємодії сучасного дошкільного закладу та сім'ї має бути покладено співробітництво. Повноцінним може бути тільки те виховання, яке починається від коліски.

Дошкільне виховання, що починається з родинного, а далі доповнюється суспільним є вирішальним у прилученні дитини до скарбниці духовної культури народу, її соціалізації.

Саме в родинному вихованні в дошкільні роки у дитини закладаються основи моралі, правильної поведінки, активності, ініціативності, творчого ставлення до дійсності чи навпаки - пасивності, байдужості, нігілізму, індиферентності

.Родинне виховання і виховання в дошкільній установі реально існували як дві самостійні ланки, хоч у програмах дитячого садка і в методичній літературі наголошувалось на необхідності взаємозв'язку дитячого садка і сім'ї. Насправді це були дві системи, які зрідка взаємодіяли.

У сім'ї зміст, методи, форми виховання дітей залежать від загальної культури батьків. Найпростіше сімейне виховання має довільний характер, здійснюється без чіткої системи, фрагментарно і доволі стихійно. За таких умов загальний розвиток і ступінь вихованості дітей дуже різний. В одних сім'ях малята ростуть добрими, привітними, довірливими, активними, виявляють інтерес до гри, книжок, мистецтва, в інших - батьки не дуже дбають про загальний розвиток дитини, але велику увагу приділяють її дисциплінованості, слухняності. Є сім'ї, де вихованню дитини не надають значення взагалі.

Дитячий дошкільний заклад - обов'язкова ланка загальної системи освіти. Процес виховання і навчання у ньому здійснюється відповідно до програми, укладеної фахівцями (фізіологами, психологами, лікарями, педагогами, методистами) й ухваленої Міністерством освіти і науки України. Програма набуває чинності державного документа.

За твердженнями спеціалістів, у дошкільних закладах достатньо розвинені й виховані діти ті, в родинних яких з особливою увагою ставляться до виховання. Найбільше труднощів викликають у вихователя діти, батьки яких не приділяють належної уваги їх вихованню.

Отже, навіть обов'язкова програма з чітко організованим процесом виховання не позбавляє дошкільного закладу залежності від родини: якщо батьки дбають про дитину, то й дитячий садок сприяє її збагаченню, розвитку; якщо сім'я не займається вихованням чи створює для дитини важкі умови, то дитячий садок не завжди в змозі допомогти.

Упродовж тривалого часу склалось так, що дитячий садок, підпорядковуючись лише адміністративним органам, був незалежним від сім'ї. Від неї майже не залежало, в який садок потрапить дитина, які вимоги висуватимуться до неї, який розпорядок закладу, кваліфікація вихователів тощо.

Нині ситуація змінюється, відкриваються дитячі садки, які більше зважають на потреби сім'ї і щодо встановлення розпорядку, і щодо змісту роботи. Сім'я має можливість вибирати дитячий садок і вихователя, розраховуючи на співпрацю у вихованні дитини.

Психологи і педагоги наголошують:

1. Особливістю сімейного виховання є його виразний емоційний характер, що ґрунтується на родинних почуттях, виявляється у глибокій любові до дітей, та взаємних почуттях дітей і батьків.

У вихованні дітей раннього і дошкільного віку вирішальне значення мають родинні емоційні зв'язки, насамперед матері і дитини, оскільки коло людей, з якими спілкується дитина, доволі обмежене, навіть якщо дитина відвідує дошкільний заклад.

2. Основною умовою розвитку особистості є включення дитини в стосунки і спілкування з людьми.

У концепції дошкільного виховання в Україні подано такі тези про взаємодію сім'ї і дошкільної установи:

- сім'я і дитячий садок у хронологічному порядку пов'язані принципами наступності. Вони повинні забезпечувати безпосередність навчання і виховання дітей. У дослідженнях деяких педагогів стверджується, що у практиці суспільного і сімейного виховання переважає принцип не наступності,

а паралелізму, тобто сім'я вирішує свої завдання, а дошкільний заклад - свої. За таких умов освітня підготовка дітей не матиме відчутних результатів;

- сім'я - це найприродніша школа соціалізації дитини в суспільстві. Через сім'ю дитина набуває різного досвіду. Концепція спрямовує на те, щоб мета і зміст суспільного виховання не відрізнялись від мети і змісту родинного виховання;

- адаптаційний період «дитина - сім'я - дитячий садок» розширити на більш тривалий час;

- головна мета дошкільного виховання - всебічне виховання дитини, що охоплює розвиток естетичних, розумових, моральних, мовних здібностей малюка.

Практика свідчить, що українське дошкілля загалом, здійснює ті завдання, від яких залежить підготовка дітей до навчання у школі.

Таким чином, формулюємо висновок, що на сучасному етапі розвитку суспільства дошкільний заклад і сім'я мають працювати в умовах співробітництва, і дитячий садок повинен бути ініціатором таких змін, оскільки цього вимагає час. Тож перед дошкільною установою сьогодні поставлено низку завдань:

1) зміна соціальної орієнтації на основного замовника дитячого садка, якому дошкільний заклад має бути підзвітний;

2) усвідомлення вихователями дошкільних закладів того, що дітей їм довіряє сім'я, отже, потрібно зберегти здоров'я дитини і забезпечити належні умови для її розвитку;

3) приймаючи дитину до групи, вихователь має докладно ознайомитися зі змістом, характером і напрямками виховання в сім'ї, щоб забезпечити адекватні умови для тісного контакту педагога з вихованцем, педагога з батьками.

4) У сім'ї формується характер дитини, її особистісні риси, зокрема закладаються основи національної свідомості, відбувається становлення особистості загалом. В.Сухомлинський зауважував, що «...сім'я - це повноводна річка, водами якої живиться держава». У сім'ї шліфуються найтонші риси людини-громадянина, людини-трудівника, людини - культурної особистості.